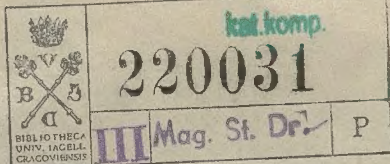

Frydrychowicz Dominici: Sacrosanctum SS. Trinitatis mysterium.

SACROSANCTVM SS. TRINITATIS MYSTERIVM.

à Præceptore Angelico
D. THOMA AQVINATE
Quinto Ecclesiæ Doctore in Prima Parte Summæ Thæologicæ.

ASSERTVM, DEFENSATVM, EXPLICATVM.
Ex Vastissimis Theologicis Disputationibus.
ILLVSTRISSIMI ET REVERENDISSIMI DOMINI.

D. PETRI DE GODOY.

Episcopi Oxomensis, Salmaticensis Vniuersitatis Cancellarij, Primariæq; Cathedræ in eadem Moderatoris, Serenissimi Hispaniarū Regis Ordinarij Concionatoris, Prædicatorum Ordinis.

COLLECTVM.
ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO DOMINO:

D. STANISLAO à SŁVPOW SZEMBEK,

Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopo Dionysiensi, Suffraganeo, Canonico, Vicario in Spiritualibus & Officiali Generali Cracouiensi &c. &c.

Debitæ Gratulationis ergo Kalendis Ianuarij.
Publicâ Mediante Disputatione.
CONSIGNATVM.
Anno ab explicita Summæ Triadis per Verbum Incarnatum manifestatione.
M. DC. IC. I.

CRACOVIÆ Sup: Per: Typ: NICOLAI ALEXANDRI SCHEDEL S.R.M. Ord. Typogr.

VIRT
ECCLESIÆ
PATRIÆ

ILLVSTRISSIME & REVERENDISSIME D.

D. AC PATRONE

COLENDISSIME.

D noui anni felix faustumq; exordium ILLVSTRISSIMÆ ac REVERENDISSIMÆ Præsuleæ Dignitati Tuæ, cælestem defero strenam, dum de supersubstantiali Sanctissimæ TRINITATIS Arcano, Theologicũ præsento Tractatũ. Strena (antiquitatũ memoratissimo attestante Festo) à Trino munerum numero deducitur: & præsens Theologica, ab ipso Ineffabilis TRIADIS fonte originatur. Porro Inclytum Schonbegkouianæ Virtutis Stemma, Trino gaudet numero, dum Aquilarum Alis, Ibicum proprietate, ac Rosarum odore, exornatur. Aquilarum Alis NVLLA VIA INVIA. Ibicum motu NVLLVS VELOCIOR CVRSVS. Rosis odoriferis NVLLVS ODORE PRÆSTANTIOR. En Summæ TRIADIS Mysterium. In Aquilarum Alis Æterni Patris declaratur Omnipotentia, cui OMNIA PERVIA, nec est qui posset effugere Voluntatẽ eius. In Ibicum motu, Filius Dei manifestatur, qui similis Capreæ hinnuloq; Ceruorum, è sinu Æterni Patris, in Virginis Immaculatissimæ Sinum Velocissimè pro Salute nostra festinauit. In Rosarum odore figuratur Spiritus Sanctus, qui cælestium charismatum abundantiâ Vniuersam replens Ecclesiam, purpureas in Martyribus, candidas in Virginibus producit Rosas. Cælestia hæc, non terrestria sunt munera, à Trino Increato exemplata numero, cuius Sacro sub ænigmate, ad Verticem Gloriæ euolauit Auratus Miles HENRICVS de SCHOBEGK qui numeroso stipatum Exercitu RVPRECHTVM REGEM Apuliæ, Coronationẽ HENRICI VII Imperatoris Romanorum impedientem, gloriosè fregit, à Romano Capitolio Victor hostes pepulit, Coronationis Imperialis PATER, S.P.Q.R. Libertatis Defensor acclamatus. Refulsit Inclytus sub hoc eodem Sacro numero in Virtutis cursu PETRVS de SCHONBEGK qui MAXIMILIANVM Imperatorem, intra Venandum ab Ibici-

bus

bus oppressum, ex euidenti mortis periculò eliberans, Maximam in Vno MAXIMILIANO Pacē, Publicāq; salutē Vniuerso Christianorum Orbi conseruáuit. Odore Rosarum trino, ipsâ clarior famâ euasit FRIDERICVS de SCHONBEGK qui non parcens suæ Personæ ac Substantiæ, contra BALCONEM Zeganensem Principem, Auxiliaribus Copiis CAROLVM IV Imperatorem Romanorum defendendo, publico in Martis theatro, purpureū Rosis adiecit colorē Victor odoriferus. Sáne ILLVSTRISSIME & REVERENDISSIME Præsul, Inclytum SCHONBEGKOVIANVM Stemma in Te Vnico Tuorum Antecessorum trini muneris collegit adunauitq; numerum. Pietatis vltra Aquilinas Tibi adaptasti Alas, vt ad Culmen Dionysiensis Præsulatûs euolares. Cursum Ibicum æmulatus es, vt extra maturám adhuc positus ætatem, maturâ refulgeres Prudentiâ, Iudicio, ac Supremi Tribunalis Regni Sententiâ irrefragabili, nunc Ecclesiæ, nunc Innocentiæ accellerando salutem. Rosarum ODORE ac DECORE omnibus es gratissimus, Comitatis, Affabilitatis, Ingenuæq; Humanitatis præseferens suauitatem. Quocirca hæc trina munera (quia Tua sunt) iam ter trecentis possessa annis, trino Rosarum redolentia flore, trino Ibicum coadunata numero, trium Romanorum Imperatorum incrementis illustrata, (ast quòd maximum censeo) ænigmatico Immensæ TRIADIS insignita honore, Inclytæ SCHONBEGKOVIANÆ donata Virtuti ILLVSTRISSIME & REVERENDISSIME Præsul, Tuâ Sacrâ suscipe manu: Deus Ter Optimus Maximus Tuarū Alarū Volatui perpetuā desuper Benedictionem, Tuorum Ibicum cursui stabilem prosperitatem, Tuarum Rosarum thymiamati, ODORIS ac DECORIS immarcescibilem vigorem, semper munificentissimè concedere dignetur. Seruet Te Natus Saluator quàm diutissimè incolumem, instaurandæ pietati, fouendis literis, & mihi. Ita Exopto, ita Voueo, ita Exoro, ita Subscribo.

TVÆ ILLVSTRISSIMÆ & REVERENDISSIMÆ DIGNITATIS.

Exorator humillimus.

Fr. DOMINICVS FRYDRYCHOWICZ S. T. D.
Studij Generalis Regens, Ordinis Prædicatorum.

SACROSANCTVM SS. TRINITATIS MYSTERIVM.

Atur in DEO Diuinarum Personarum pluralitas 2. Inter Patrem & Filium Essentiæ Vnitas: 3. Et inter Spiritum Sanctum cum vtroq; eiusdem Essentiæ adoratur Maiestas: 4. Suntq; tantùm tres Personæ: 5. Et non plures. Totum de fide est *Primum* quidem punctum Isa: 6. acclamatur, Sanctus, Sanctus, Sanctus, (*ecce pluralitas*) Dominus Deus sabaoth (*ecce Essentiæ Vnitas*) Et talē pluralitatē cum Vnitate Diuinæ Essentiæ, in DEO requirit Perfectissima Amicitia: summa Bonitas: ac Inexhausta Felicitas: quæ tria sine extremorum distinctione reali, stare non possunt. *Secundum* habetur Ioan: 10. *Ego & Pater vnum sumus.* Vnitate identitatis inter prædicata absoluta: & non tantùm Vnitate Affectiuâ. *Tertium* Sap 1. *Esse vbiq;* competit Spiritui Sancto sicuti Patri & Filio: ibi. *Spiritus Domini repleuit orbem terrarum*: Similiter mortuorum resuscitatio Rom. 8. ac secretorum reuelatio 1. Cor. 2. eidem æqualiter conuenit, *Quartum* in Symb. D. Athan. *Vnus ergo Pater non tres Patres, Vnus Filius non tres Filij, Vnus Spiritus Sanctus non tres Spiritus Sancti.* Quæ Propositio à SS. Patribus tanquam exclusiua habetur. *Quintum* Quia numerus Personarum constituitur secundùm numerum Processionum, quæ sunt duæ, Generatio à Patre per quam producitur Filius: & Spiratio Actiua à Patre & Filio: per quam spiratur Spiritus Sanctus.

II. Processiones immanentes dantur in Diuinis. Quia Ioan 7. Christus de seipso attestatur. *Ego à Deo processi*: & Ioan. 16. de Spiritu Sancto affirmat: *Mittam vobis Spiritum veritatis.* Et tales Processiones sunt à Principio originis intrinseco, connexo abiq; dependentia, coæterno & immateriali.

III. Processiones Actiuæ sunt formaliter ipsimet actus essentiales Intellectionis & Volitionis Diuinæ, prout modificati per suas Relationes in obliquo connotatas, Quia Intellectio Essentialis actiuè sumpta, vt modificata per Paternitatem est propriè Viuentis à viuente coniuncto in similitudinem naturæ generatio. Vnde Generatio seu Intellectio actualis, est forma constitutiua Patris vt Generantis: ipsa autem Paternitas est modus & complementum istius formæ.

IV. Principium *Quo* Diuinarum Processionum *Remotum*, est Essentia Diuina 2. Proximum est Intellectus & Voluntas. 3. prout suis modificantur Relationibus. *Ratio primi.* Quia Personæ Productæ assimilantur Personis Producentibus in natura *Ratio 2di.* Quia sicut quælibet natura creata medijs potentijs à se realiter distinctis est operatiua; ita & Natura Diuina medio intellectu & voluntate tanquam Potentijs à se Virtualiter distinctis est productiua intellectionis & volitionis. *Ratio tertij* Quia Principium *Quo* reale debet saltim inadæquatè distingui à termino producto: quod in Diuinis præstant Relationes in obliquo connotatæ.

V. Processio Verbi ideo est Generatio, quia Verbum procedit per intellectum ex proprio conceptu assimilatiuum 2. & Processio Spiritûs Sancti ideo non est Generatio, quia procedit per voluntatem, quæ non est potentia assimilatiua. *Ratio primi.* Quia Verbum Diuinum ideo est genitum: quia est simile suo Principio in natura sibi communicata per intellectum; iam autem Intellectio fit per assimilationem; consequenter Pater æternus producendo Filium, per intellectum intendit sibi producere simile in natura, secundùm esse tam Intelli-

tellibile quàm Naturale *Ratio 2di.* Quia proprius modus operandi voluntatis, non est per assimilationem ad obiectum amatum, sed per inclinationem & propensionem in illud, Vnde Pater & Filius vt sunt Vnus Spirator, per actum volitionis Diuinæ substantialis, vt modificatæ per Relationem Spiratoris, *ex* vi Processionis *Ordine Intentionis* primariò & per se producunt Impulsum seu Amorem, qui formaliter specificat actionem volitiuam; iam autem *Ordine Executionis*, primariò communicant Naturam Diuinam per Processionem.

VI. Relationes Diuinæ dantur in Deo 2. à Diuina Essentia indistinctæ tam realiter entitatiuè 3 quàm realiter modaliter 4. sed solâ ratione ratiocinatâ. *Ratio primi.* Quia inter Personas Diuinas est distinctio realis, à Relatione proueniens. *Ratio 2di.* Quia in Diuinis esset quaternitas rerum; contra Concil: Lat: *Ratio 3tij.* Quia Persona Diuina esset composita, ex natura & ex modo realiter distincto ab illa. *Ratio 4.* Quia Essentia & Relationes prout definiuntur à viatore per conceptus inadæquatos, distinctas habent ex parte modi concipiendi definitiones; iam autem secundùm quòd concipiuntur à Comprehensore, & prout sunt in re, vnicâ adæquatâ gaudent Definitione.

VII. Essentia Diuina sub formalitate Entitatis Diuinæ transcendentalis: 2. & sub conceptu Naturæ, est de Quidditate Diuinarum Relationum. 3. ipsæq; Relationes sunt de conceptu Deitatis. 4. non Metaphysicè constitutiuo. 5. sed modificatiuè terminatiuo. *Ratio primi.* Quia Relationes Diuinæ includuntur in Essentia: sicut Abstracta in Concretis, quæ in Deo quoad rem significatam idem formaliter important, vt Devs Deitas, Pater Paternitas: non tamen quoad modum significandi. *Ratio 2di.* Quia sicut Persona Humana essentialiter includit naturam humanam, cuius est Indiuidua substantia; ita Persona Diuina, essentialiter includit Naturam Diuinam, consequenter Personalitas eandem includit: quia Abstractum & Concretum in Deo sunt idem quoad rem significatam. *Ratio 3tij.* Quia Impossibile est aliquos duos dari conceptus obiectiuos, quorum vnus essentialiter includat alterum, & alter non includat ipsum. *Ratio 4ti.* Quia Relationes Diuinæ non intelliguntur primò in Essentia Diuina, cùm non sint cæterorum radix. *Ratio 5ti.* Quia Essentia Diuina petit essentialiter terminari & modificari Relationibus tanquam modis inadæquatis.

VIII. Spiratio Actiua quâ Pater & Filius respiciunt Spiritum Sanctum, vt suum Correllatiuum, à se distinctum, est Relatio Realis, indistincta realiter à Paternitate & Filiatione 2. & distincta Virtualiter. *Ratio primi.* Quia inter prædictas Relationes, non obuiat oppositio Relationis. *Ratio 2di.* Quia Paternitas & spiratio actiua, respiciunt diuersos terminos: non specificè, ergo saltim virtualiter & in Relationis ratione distinctos.

IX. Relationes Diuinæ secundùm conceptum explicitum, prout Virtualiter ab Essentia distinctæ, non addunt aliquam realem perfectionem relatiuam Virtualiter distinctam à perfectione Essentiæ. Quia perfectio sumitur per ordinem ad subiectum perfectibile, inspectum *Ratione sui* per commensurationem ad illud; iam autem Relatio respicit subiectum *Ratione termini Correllatiui*, cum quo commensuratur. Et ideo Attributa addunt perfectionem aliquam Essentiæ Diuinæ Virtualiter distinctam, quia Essentiam Diuinam respiciunt ratione sui: Tum quia cuilibet ex Personis Diuinis deficeret aliqua perfectio æqualitem tollens. T. q. Perfectum est cui nihil deest; tantùm in genere dicente perfectionem: nam peccato nihil deest, in proprio genere, & tamen non potest dici *Perfectum.*

X. Relationes Diuinæ non gaudent existentijs Relatiuis realiter inter se & virtualiter distinctis ab Existentia absoluta. Quia quidditas Relationum est Relatiua: & Existentia Relationum est quid absolutum; iam autem absoluta non multiplicantur ad multiplicationem Relationum. Tum quia in Deo non

sun-

ſunt tres Eſſentiæ : nec tres Naturæ Diuinæ : nec tres Deitates : nec tres rationes Increati : nec tres Æternitates : Ergo nec tres Exiſtentiæ.

XI. Perſona quoad ſuam formalitatem propriè reperitur in DEO 2. eius formale ſignificatum eſt Relatio in Concreto. *Ratio primi*. Quia iuxta Symb: D. Athan : *Alia eſt Perſona Patris : alij Filij : alia Spiritûs Sancti*. Tum quia, quælibet Perſona Diuina eſt Indiuiduum, non *Logicum* correllatiuè ſe habens ad Speciem, ſed *Metaphiſicum* ac Incommunicabile.

XII. Subſiſtentia Abſoluta datur in DEO vnica, tribus Perſonis Diuinis communicabilis 2. Nec Subſiſtentia vt dicit Perſeitatem Independentiæ à ſuſtentate 3. Sed vt dicit Perſeitatem Incommunicabilitatis, multiplicatur realiter in Perſonis Diuinis. *Ratio primi* Quia Subſiſtentia Abſoluta in Perſeitate conſiſtit; iam autem DEVS tribus Perſonis Diuinis præintellectus, eſt per ſe exiſtens *Vt Quod*, Perſeitate excludente dependentiam à ſuſtentante. *Ratio 2di*. Quia non multiplicatur Eſſentia Diuina, quæ ſecundùm ſe eſt ſubſiſtens. Tum quia Attributa & Relationes quamuis virtualiter diſtinguuntur ab Eſſentia, & tamen in vtriſq; non multiplicatur; ita pariter ſubſiſtentia vt dicit perſeitatem independentiæ eſt immultiplicabilis in vtriſq;. *Ratio 3tij* Quia Subſiſtentia non ſolum dicit ſubſiſtere vnicum, ſed etiam Indiuiſionem & Incommunicabilitatem, quæ pertinet ad lineam Relatiuorum. Tum quia in DEO ſunt tres Perſonæ; iam autem Perſona pro formali ſignificato, habet Relationem in Concreto, *quæ vt forma Hypoſtatica eſt* Perſeitatem Independentiæ; *vt Relatio eſt* Perſeitatem Incommunicabilitatis conſtitutiuæ Perſonarum inportat.

XIII. Quæ Perſonis competunt ratione ſolius Eſſentiæ, *ſingulariter* tantùm dicuntur in Diuinis : 2. quæ ſolùm ratione proprietatum Perſonalium, dicuntur *pluraliter* 3. quæ autem ratione Eſſentiæ & Proprietatum dicuntur, & *ſingulariter*, & *pluraliter*, prædicantur. *Ratio primi*. Quia ſicut ipſa Eſſentia ita & tota linea abſolutorum, ratione ſolius eſſentiæ conueniens Perſonis, eſt implurificabilis. *Ratio 2di*. Quia linea Relatiuorum plurificatur : nam in DEO tres Perſonæ dicuntur. *Ratio tertij*. Quia prædicatum ad vtramq; lineam pertinens, iuxta illarum exegentiam debet ſe habere.

XIV. Nomina alia vnitatem Eſſentiæ, alia pluralitatem Perſonarum declarant. *Trinus & Trinitas*, declarat numerum trium Perſonarum ſine diminutione ſimplicitatis vel additione inæqualitatis. *Deus*, *Dominus*, *Omnipotens*, declarant Naturæ & virtutis vnitatem. *Diuerſus*, *Diuiſus*, *Diſcrepans*, excluduntur à DEO, quia tollunt Diuinam vnitatem, ſimplicitatem, ac ſimilitudinem.

XV. Cognoſcilitas Myſterij Sanctiſſimæ TRINITATIS non eſt rationi naturali contraria : 2. attamen nullus intellectus creatus nec Poſſibilitatem : 3. nec Exiſtentiam huius Myſterij valet demonſtrare. *Ratio primi*. Quia hoc Sanctiſſimum Myſterium, non poteſt eſſe aſſenſui vero contrarium : nam Verum vero non poteſt eſſe contrarium; iam autem quod non eſt Obiecto rationis Naturalis contrarium, nec ipſi rationi Naturali poteſt eſſe contrarium. *Ratio 2di*. Quia ſi poſſet demonſtrari *vt Poſſibile*, per rationem Naturalem, etiam poſſet euidenter demonſtrari *Vt Exiſtens*: quia lumine Naturali notum eſt, quòd DEO conueniat omne Poſſibile, ne ſit in potentia ad aliquam intrinſecam perfectionem aut Entitatem. *Ratio 3tij*. Quia Math. 16. Diuus Petrus hoc Myſterium confitetur ex reuelatione Patris cæleſtis : Vnde DEVS vt Vnus & Trinus, cùm ſit ſupernaturalis Entitatiuè, & in eſſe cognoſcibilis, nullam habet à Priori aut à Poſteriori connexionem cum lumine Naturali intellectûs noſtri.

XVI. Notiones dantur in Diuinis quinq;. Quia Notio eſt ratio propria cognoſcendi Perſonam Diuinam; iam autem quælibet Perſona habet eiuſmodi rationes proprias : Pater habet *Innaſcibilitatem* & *Paternitatem* : Filius *Filiationem* : Pater & Filius vt ſunt vnum Principium Spiritûs Sancti *Actiuam* & Spiritus Sanctus habet *Paſſiuam* ſpirationem.

XVII.

XVII. Sacrosanctvs Æternvs Pater obtinet rationem Principij: 2. eiusq; Innascibilitas de formali importat negationem. *Ratio primi.* Quia Pater est à quo procedit Filius: iam autem Principium est à quo procedit alius. Filius tamen non dicitur *Principiatum*, quia hoc nomine, significatur minoritas & dependentia. *Ratio 2di.* Quia Innascibilitas importat negationem Essendi ab alio omnis Principij tam Productiui quàm Communicatiui; quod nulli alteri Personæ Diuinæ competere potest.

XVIII. Sacrosanctvs Æternvs Filivs est Verbum Diuinum 2. proceditq; per se in quarto modo ex cognitione Essentiæ & Paternitatis 3. Filiationis: 4. Spirationis Passiuæ: 5. ac Creaturarum Possibilium comprehensione. *Primum.* de fide Ioan 1. *In Principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum.* *Ratio 2di.* Quia Verbum Diuinum procedit ex cognitione Comprehensiua Essentiæ Diuinæ: *In qua & Ex qua tanquam ex radice* cognoscibilis est Paternitas radicata; *Ratio 3tij.* Quia Verbum Diuinum, est sui expressiuum: ac per cognitionem habet sibi tam Naturam Communicatam, quàm Filiationem productam: ac Sola Intellectio Essentiæ prout in Patre, est fæcunda ad Verbi Diuini generationem: *Sola Subiectiuè*: sed non sola *Obiectiuè* quia non exsoliùs Essentiæ, Paternitatis, sed etiam Filiationis ac Spirationis cognitione fæcunda, procedit Verbum. *Ratio 4ti.* Quia Verbum Diuinum procedit ex cognitione sui, prout Spiratoris, quæ Relatio Spiratoris presupponit communicatam vim spiratiuam: & hæc cognoscitur solùm per ordinem ad Terminum spiratum: Sicut vis generatiua & creatiua ad extra per ordinem ad suum terminum cognoscitur. *Ratio 5ti.* Quia Verbum Diuinum est per se Verbum Creaturæ Possibilis; non vt *Dicentis* quia Imago ipsius non est, sed vt *Manifestati* per Verbum. Tum quia Verbum Diuinum procedit ex cognitione comprehensiua Omnipotentiæ, quæ ab intrinseco & essentialiter connectitur cum creaturis possibilibus, absq; dependentia ab illis.

XIX. Sacrosanctvs Spiritvs Sanctvs procedit à Patre & Filio: 2. si non procederet à Filio, non distingueretur ab illo realiter: 3. Propriéq; Pater & Filius diligunt se Spiritu Sancto. *Primum* de fide. Ioan 15. *Cùm venerit Paracletus quem ego mittam vobis à Patre.* *Ratio secundi.* Quia in Diuinis iuxta Concil: Tolet: Hoc solùm numerum insinuat quòd *Ad inuicem* sunt: & in hoc numero carent, quòd *Ad se.* non sunt. Quod testimonium verificatur de Relatione & prout forma Hypostatica est, & prout munus Referentis exercet. Tum quia Eo ipso quòd de facto à Relatione relatiuè opposita, & fundata in origine, tanquam à ratione formali proueniat distinctio realis inter Filium & Spiritum Sanctum; euidenter infertur qnod ablatâ Processione in quacunq; Hypothesi, non potest remanere inter Vtrumq; Distinctio Realis. *Ratio tertij.* Quia Verbum *Diligere* in sua significatione importat determinatum terminum, tàm specificatiuè quàm coniunctim significatiuè; ideoq; dum construitur cum Accusatiuo SE transitiuè, importat habitudinem Diligentis ad rem Dilectam.

XX. Constitutiuum Personarum Diuinarum, sunt proprietates Personales Relatiuæ: 2 prout dicunt conceptus formarum Hypostaticarum: non verò Referentium. *Ratio primi.* Quia Personæ Diuinæ aliquo sui differunt: iam autem Quæ differunt aliquo sui, habent aliquod sibi proprium quo constituantur & distinguantur. *Ratio 2di.* Quia proprietas Relatiua vt *forma Hypostatica* est, importat Primariam Perseitatem Incommunicabilitatis: iam autem vt *Referens* est importat Perseitatem secundariam Incommunicabilitatis. Et iste Supremæ Maiestatis Dominus Incommunicabilis ad intra Personaliter, vt sit ad extra nobis Communicabilis in gloria permanenter, dignetur operari efficaciter Redemptor noster Iesvs Christvs, cui in Vnitate Patris ac Spiritûs Sancti Honor & Gloria in sæcula sæculorum, Amen.

~~Fryderychowicz Dominici~~

~~Sacrosanctum SS. Trinitatis mysterium.~~